

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii culturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLC3223 Antropologia scrisului / Anthropology of writing / Írásantropológia (în lb. maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Keszeg Vilmos							
2.3 Titularul activităților de seminar	Bakos Áron							
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar	12
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	60				
3.8 Total ore pe semestru	96				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Laptop, acces la internet Prezența la cursuri este recomandată
5.2 de desfășurare a seminarului	Laptop, acces la internet Prezența la seminarii este obligatorie Parcurgerea bibliografiei este obligatorie

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C2.1. Descrierea și prezentarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale C3.2. Interpretarea particularităților diverselor contexte în care trebuie să fie prezentate informațiile culturale C4.3. Utilizarea cunoștințelor de bază în proiecte de mediere interculturală C6.4. Evaluarea internă a eficacității instituțiilor socio-culturale
Competențe transversale	CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Orientare în literatura de specialitate a tematicii. • Insusirea terminologiei de specialitate. • Insusirea metodelor de analiza a scrisului popular și a textelor scrise
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Orientare în literatura de specialitate internațională a tematicii. • Orientare în literatura de specialitate maghiară a tematicii. • Orientare în metodologia analizei a textelor scrise.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Scrisul ca univers. Obiceiuri de utilizare a scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
2. Paradigmele cercetării scrisului (cercetările cantitative, istorie culturale de la lecture). Metode și principiile cercetării scrisului. Domeniile cercetării scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
3-4. Istoria, formele, contextele alfabetizării. Oralitate versus scris? Obiceiurile cititului	Prelegere, exemplificare, problematizare	

5. Scrisul în cultura populară. Funcțiile scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
6-7. Utilizarea specială a scrisului /semnificațiile sociale ale scrisului. Écritures ordinaires. Consecințele utilizării scrisului	Prelegere, exemplificare, problematizare	
8. Intruzii: autodidacții, autorii memorialelor, femeile	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	
9. Funcțiile memorialelor scrise	Prelegere, exemplificare, problematizare	
10. Scrisul și memoria	Prelegere, exemplificare, problematizare	
11. Arhiva informațiilor utile: scrisul ca arhitectura cunoștințelor	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu	
12. Texte scrise în mediul unei persoane Concluzii, recapitulări	Prelegere, exemplificare, problematizare, analiza de text.	

Bibliografie obligatorie

GOODY, Jack – WATT, Ian

1998 Az írásbeliség következményei. In: NYÍRI Kristóf – SZÉCSI Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron Kiadó, Budapest, 111–128.

Hajnal István

1998 Írásbeliség és fejlődés. *Replika* 30. sz. 195–210.

Keszeg Vilmos

1998 Írott szövegek egy egyén életterében. *Ethnographia* 109. 2. 589-628.

2008 *Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség*. KJNT–BBTE. Kolozsvár

Küllős Imola

1989 Paraszti írásbeliség: a folklór új formái. In: Jankovics J. – Kósa L. – Nyerges J. – Seidler W.: *A magyar nyelv és kultúra a Duna völgyében*. I. Budapest–Wien. 281–291.

Mohay Tamás

1994 *Egy naplóíró parasztember. Nagy Sándor élete és gazdálkodása a 20. század első felében Ipolyenyéken*. Dissertationes Ethnographicae 10.

Nyíri Kristóf–Szécsi Gábor (szerk.):

1998 *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Budapest, Áron

Tóth István György

1996 *Mivelhogy magad írást nem tudsz... Az írás térhódítása a művelődésben a kora újkori Magyarországon*. Budapest

Tóth Zsombor

2006 *A történelmem terhe. Antropológiai szempontok a kora újkori magyar írásbeliség textusainak értelmezéséhez.* (Ariadné Könyvek.) KOMP-PRESS–Korunk Baráti Társaság, Kolozsvár
Vajda András

2013 *Az írás és az írott szózó hatalma*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár

Bibliografie facultativă

Ambrus Judit

2008 A szövegtől a kontextusig. In: ANDRÁS Erzs Erdi: *Kedvemre való, hogy meséljek*. A szövegeket válogatta, gondozta, az utószót írta AMBRUS Judit. Mentor Kiadó, Marosvásárhely. 309–344.

Bányai Irén, Sz.

1973 A „paraszttirattárak” jelentősége az újkortörténeti muzeológiában. *Studia Comitatus*. 2. Szentendre. 161–170.

BAJKÓ Árpád (sajtó alá rendezte)

2010 Kiss Dániel: *Minden gyümölcse életnek*. Mentor, Marosvásárhely

BENSA, Alban

2001 Fièvres d'histoire dans la France contemporaine. In: Alban BENSA – Daniel FABRE (dir.): *Une histoire à soi. Figuration du passé et localité*. Éditions de la Maison des sciences de l'homme, Paris, 1–12.

BODROGI Tibor

1987 A tetoválás etnológiája (A személyi művészet és műfajai). *Forrás* XIX. (3) 110–142.

CAVALLO, Guglielmo – CHARTIER, Roger (szerk.)

2000 *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Balassi Kiadó, Budapest
Chartier, Roger

/É.n/1999/ *Le jeu de la règle*. Presses Universitaires de Bordeaux

Chartier, Roger (red.)

1995 *Histoires de la lecture. Un bilan des recherches*. IMEC Éditions. Paris

Roger CHARTIER

/é.n./ Les révolutions de l'écrit. Le jeu de la règle. Bordeaux: Presses Universitaires de Bordeaux. 159–162.

Chartier, Roger

2001 Culture écrite et littérature à l'âge moderne. *Annales. Histoire, Sciences Sociales*. Juillet–Octobre. Nr.4–5. 2001 (56)783–802.

Fabre, Daniel (dir.), Soudière, La, M. – Voisenat, C. (testes réunis)

1997 *Par écrit*. Ethnologie des écritures quotidiennes. Paris, Éditions de la maison des sciences de l'homme

COLEMAN, Joyce

2003 Túl Ongon: a szóbeliség–írásbeliség módosított elméletének alapjai. In: NEUMER Katalin (válogatta és szerkesztette): *Kép, beszéd, írás*. Gondolat Kiadói Kör, Budapest, 110–142.

KRISTÓF Ildikó, Sz.

2002 A számoktól a (jogi) szövegekig: alfabetizációtörténet, olvasástörténet vagy kommunikációtörténet? *Acta Papensia. A Pápai Református Gyűjtemények Közleményei* II. (1–2) 3–30.

Le Goff, Jacques

2000 *Az értelmiség a középkorban*. Budapest: Osiris (A XIII. század. A felnőttkor és problémái; A kolduló rendi és a világi magiszterek viszálya; Az egyetemi értelmiségtől a humanistákig; 91–115, 127–138, 149–181)

LYONS, Martyn

2001 La culture littéraire des travailleurs. Autobiographies ouvrières dans l'Europe du XIXe siècle. *Annales. HSS*. Juillet–octobre 2001. Nr. 4–5. P. 927–946.

Martin, Henri-Jean

1996 *Histoire et devoirs de l'écrit*. Paris

NEUMER Katalin

1998 *Gondolkodás, beszéd, írás*. Kávé Kiadó, Budapest

NYÍRI Kristóf

1998 Adalékok a szóbeliség–írásbeliség paradigma történetéhez. In: NYÍRI Kristóf – SZÉCSI Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron Kiadó, Budapest, 7–17.

TAKÁCS Lajos

1979 A paraszti írásbeliség XVII. századi történetéhez. *MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának Közleményei* XXXI. (3–4) 361–369.

Ujváry Zoltán

1980 *Népszokás és népköltészet*. Debrecen

Ong Walter J.

1998 A szöveg mint interpretáció. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron. Budapest. 143–166.

1998 Látom, amit mondasz: az értelem érzékanalógiái. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*. Áron. Budapest. 167–188.

VEREBÉLYI Kincső

1995 A szépírástól a képirásig. (Jegyzetek a magyar népi grafika válfajairól.) In: Paládi-Kovács Attila (főszerk.): *Népi kultúra – népi társadalom. A Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatóintézetének Évkönyve XVIII. Folklórműveltség a 18. századi Magyarországon*. Akadémiai Kiadó,

Budapest, 205–234.		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Introducere: scris, putere, societate	expunere, explicație, vizualizare și conversație	
Scris și memorie	expunere, explicație, vizualizare, conversație și dezbattere	
Scris și disciplină, putere	expunere, explicație, vizualizare, conversație și dezbattere	
Scris și reprezentare	expunere, explicație, vizualizare, conversație și dezbattere	
Scris, mimesis, modele	expunere, explicație, vizualizare, conversație și dezbattere	
Textul liminal	expunere, explicație, vizualizare, conversație și dezbattere	
Bibliografie		
Obligatorie		
CSIKI Tamás: Hogyan írjunk levelet háborúban? Útmutató „harcosok” számára. In Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): <i>Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére</i> . Kriza János Néprajzi Társaság–BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet–Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2017, Kolozsvár, 779–787.		
GORZÁS Zsófia Mária: A tetoválás, mint a női önkifejezés testet öltött gyakorlata <i>Társadalmi Nemek Tudománya Interdiszciplináris eFolyóirat</i> III (2013/2), 95–116.		
HÁRDI István: A falfirkától az utcaművészetig. <i>Magyar Tudomány</i> CLXXVI. (2015/7), 837–842.		
KATONA Edit: <i>Felíratos tárgyak</i> . Néprajzi Múzeum, 2009, Budapest		
KESZEG Vilmos: <i>Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség</i> . Kriza János Néprajzi Társaság, 2008, Kolozsvár		
KUNT Gergely: „És a bombázások sem izgattak ...legalább egy kis változatosság van” Gyereknaplók a második világháborúból. <i>Aetas</i> XXIV (2009/2), 44–68		
KÜLLÖS Imola: A személyes dokumentumok kutatása a magyar folklorisztikában. In: Uő. (szerk.): <i>Az életrajzi módszer</i> . MTA Néprajzi Kutató Csoport, 1982, Budapest, 163–173.		
KRESALEK Dávid: A város mint kiállító terem, avagy a legpublikusabb tárlatokról. A graffiti Magyarországon <i>Tabula</i> III. (2000/2), 316–327.		
ȘTIUCĂ, Narcisa: Élettörténet egy paraszti kéziratos füzetben. In Jakab Albert Zsolt – Vajda András (szerk.): <i>Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére</i> . Kriza János Néprajzi Társaság–BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Intézet–Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2017, Kolozsvár, 733–742.		
Facultativă		
BARTON, David – Papen, Uta (eds.): <i>The Anthropology of Writing. Understanding Textually-Mediated Worlds</i> . Continuum, 2010,		

London

BENNET, Andy: *Culture and Everyday Life*. Sage, 2005, London

DAVIES, Julia: Facework on Facebook as a new literacy practice. *Computers & Education*. LIX (2012/1), 19–29.

DIRKS, Nicholas B. – Eley, Geoff – Ortner, Sherry B. (eds.): *Culture/Power/History. A Reader in Contemporary Social Theory*. Princeton University Press, 1994, Princeton

GOFFMANN, Erving: *A hétköznapi élet szociálpszichológiája*. Gondolat, 1981, Budapest

HINE, Christine: *Ethnography for the Internet. Embedded, Embodied and Everyday*. Bloomsbury, 2015, New York–London

JANKS, Hilary: *Literacy and Power*. Routledge, 2010, New York–London

SCHAFFNER, Spencer: *Writing as Punishment in Schools, Courts and Everyday Life*. University of Alabama Press, 2019, Tuscaloosa

SZAKOLCZAI Árpád – THOMASSEN, Bjørn: *From Anthropology to Social Theory. Rethinking the Social Sciences*. Routledge, 2019, London – New York

VAJDA András: *Az írás és az írott szó hatalma*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2013, Kolozsvár

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei se reflectă în proporție majoră în programele de studiu din instituțiile de învățământ de nivel preuniversitar și universitar (reprezentând principalii angajatori ai absolvenților liniei de studiu).
- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei de specialitate în domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea terminologiei de specialitate Cunoașterea bibliografiei Cunoașterea metodelor de analiză ale scrisului	Test	1/3
	Redactarea unui plan de cercetare	Plan de cercetare	1/3
10.5 Seminar	calitatea ppt; claritate prezentării; mod de prezentare adecvat; aplicarea perspectivelor de antropologie; utilizarea surselor	Prezentare pe baza unei cercetări individuale	1/3
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Studentul cunoaște care sunt principalele concepte de critică, istorie și teorie literară, le recunoaște și le definește corect, le folosește adecvat. • Limbajul de specialitate este corect utilizat.			

Data completării 17.03.2023	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

15.03.2023		
Data avizării la Decanat 30.04.2023.	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății